

СТАНОВИЩЕ

от професор д. п. н. Стойко Ванчев Иванов
преподавател в катедра «Социална, трудова и педагогическа психология»
на СУ «Св. Климент Охридски»
на дисертацията на тема: „ДЖУДО – УСЛОВИЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕМОЦИОНАЛНАТА
ИНТЕЛИГЕНТНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ“

за присъждане на образователната и научната степен „доктор по педагогика”
Професионално направление: 1. Педагогически науки, професионално направление 1. 2.
Педагогика 1. 3. Педагогика на обучението по Методика на обучението по физическо
възпитание и спорт – джудо.

с автор ЕЛИЦА ЙОРДАНОВА СТОЯНОВА

Настоящото становище е възложено по решение на Научно жури, определено със Заповед
№ РД 38-622 от 28.09.2017 г. на Ректора на СУ „Свети Климент Охридски“

Описание и анализ на дисертацията

В сферата на физическото възпитание и спорта образователната дейност има определена специфика и подчертано личностно развиващ ефект, за който липсва цялостен анализ в специализираната литература. Факт, който е показател, че темата на представената дисертация е с голяма практико-приложна значимост.

Изследваният проблем от Е. Стоянова е едно предизвикателство за представителите на педагогическите науки и възможност за проява на креативност. Това е така поради ограничените литературни източници по темата на дисертацията и необходимостта от преодоляването на специфични трудности от обективен характер по време на провеждането на изследователската работа във връзка с констатиращото изследване.

В научната си кариера на учен-изследовател Е. Стоянова изследва отдавна и целенасочено емоционалната интелигентност на студентите и влиянието на спорта джудо за нейното развитие и усъвършенстване. Доказателство за това са 8 публикации, които тя е написала по темата на дисертацията. Те разкриват, че резултатите от проведеното изследване са публично представени. С това се изпълнява изискването за огласяване на изследвания проблем в дисертацията пред научната общност и се дава възможност на нейните представители да изразят своето отношение от направените изводи и предложения. Посочените публикации свидетелстват още, че Е. Стоянова умее да се кооперира успешно със своите колеги и да работи в екип.

Дисертационният труд е в обем от 210 страници. В структурно отношение той е много добре балансиран и съдържа увод, четири глави, изводи, препоръки, заключение, 10 приложения и библиография от 292 източника. В дисертацията има 17 таблици и 12 фигури, чрез които конкретно и илюстративно се представят получените резултати. Тя е написана на разбираем, точен и четивен език. Изложението разкрива задълбочените познания на автора по изследвания проблем.

В дисертацията аргументирано и ясно са представени резултатите от проведеното изследване, в което участват 240 студенти – мъже и жени от 18 до 26 години от първи, втори, трети и четвърти курс от СУ „Свети Климент Охридски“ и ВУАР – Русе, филиал на Пловдив. Изследваните лица са разпределени в три групи: експериментална (ЕГ), първа контролна група (К-1) и втора контролна група (К-2). В ЕГ са включени 42 студенти трениращи редовно спорта джудо в университетските отбори. К-1 се състои от 148

студенти, които активно тренират волейбол, футбол, аеробика, спортно катерене, фехтовка, фитнес и др. в университетските отбори на СУ и ВУАР – Русе, филиал на Пловдив, а К-2 от 50 студенти, които не спортуват и никога не са спортували.

Използваният инструментариум в изследването е подходящ за много добре формулираните му цели и задачи. Резултатите от проучването са получени чрез прилагането на комплекс от методи – системно структурирано наблюдение, експеримент, анкета, беседа, самонаблюдение, тест, експертна оценка, вторичен анализ на резултатите от проведени изследвания от други автори по проучвания проблем. Получените резултати са обработени с подходящи математико-статистически методи – сравнителен анализ, корелационен анализ, аналитичен метод, статистическите пакети Excel и SPSS, които отчитат 10 показателя (емоционална осъзнатост, вътрешна мотивация, съпричастност, ценностни нагласи и т.н.). Изследването е проведено в продължение на три години (от 2015 до 2017 година включително) и в него ясно са обособени три етапа – подготвителен, изпълнителен и аналитичен.

Заключението ми е, че в дисертацията се извършва систематизация на определена теоретична и емпирична информация за развитието на емоционалната интелигентност в образователния процес по време на следването на студентите. Тя съдържа оценъчен обзор на научните публикации по темата на дисертационния труд. Направените изводи и препоръки се отличават с новост и оригиналност. Те произтичат логично от резултатите от проведеното теоретично и емпирично изследване, което несъмнено е самостоятелно дело на Е. Стоянова.

Дисертационният труд разкрива задълбочените познания на автора по изследвания проблем. Важен принос в практико-приложен план е, че резултатите от него предоставят възможност за преосмисляне, преоценяване и реструктуриране на използваните методики за обучение на студентите не само по джудо, но и по други спортове. Нещо повече, на базата на получените резултати от дисертационното изследване може да се въведе нов компонент в методиката на физическото възпитание и спорт, който е свързан с развитието и усъвършенстването на емоционалната интелигентност на студентите. Така ще се обогати инструментариумът на теорията на възпитанието, дидактиката и педагогическата психология.

Авторефератът представя адекватно съдържанието на дисертацията. Потвърждавам научните приноси, които са отразени в него.

Структура и съдържание на дисертацията

Уводът на дисертацията е посветен на обосноваването на нейната актуалност и постановката на изследването. В него се посочват още и мотивите на Е. Стоянова за неговото провеждане. Чрез текста във въведението тя представя неговата цел, основна задача и използваните изследователски методи. Така тя подготвя читателя за точното възприемане на същността на дисертацията.

Смятам, че целта и задачите на изследването са аргументирано обосновани. Изхождайки от получените резултати, приемам изложената цел и задачи на разработката за постигнати. Уместно и на място са посочени ръководните подходи и принципи, на които се основава проведеното изследване.

Първата глава е озаглавена „Кратък историко-философски преглед на източната културна традиция и нейната проекция в бойните и спортни изкуства“. Тя е структурирана

в четири логически свързани помежду си параграфа. В нея е направен исторически преглед на генезиса, същността и развитието на джудо като носител и образец на ценностите на междуличностните отношения.

Очевидно е, че при написването на първа глава Е. Стоянова е проявила много усилия и професионална компетентност при проучването на специализираната литература по отношение на източните традиции и култура. Тя е представила интересна информация свързана с развитието на източните бойни изкуства, която може да се използва от специалистите по спортна педагогика. Положително е и че има позовавания на трудове по темата на дисертацията както на български и чуждестранни автори, така и произведения на автори, които са публикували през миналия век и през последните години на XXI век.

Втората глава „Емоционална интелигентност и спортносъстезателна активност“ е представена в три параграфа. В нея се изясняват същността и особеностите на емоционалната интелигентност, нейните разновидности и факторите, които обуславят нейното развитие. В тази глава се свързва развитието на емоционалната интелигентност с практикуването на различни видове спортна дейност и физическа дееспособност. В тази глава проличават отново информираността на Е. Стоянова и стремежът ѝ да осъществи комплексно проучване на изследвания проблем. Подходящите позовавания на идеи на Д. Голман, Х. Харднър, Р. Стънбърг, П. Саловей, Д. Майер и др. са израз на нейната ерудиция и изследователска компетентност. Смятам, че във втора глава на дисертацията отново са направени полезни разсъждения и обобщения за педагогическата теория и практика.

В трета глава се описват обекта, предмета, целта, задачите, методите и участниците в изследването, както и неговата организация. В тази глава се посочват също и етапите на неговото провеждане.

В четвъртата глава „Анализ на резултатите от проведеното експериментално проучване на проявите на емоционална интелигентност при обучението и практикуването на спорта джудо“ се разкриват безспорни научни постижения с конкретна приложна стойност за развитието на педагогическата теория и практика. Тя е с най-голяма значимост за дисертацията.

В заключението на дисертацията се правят важни изводи и препоръки, които произтичат от резултатите от проведеното изследване. По важните синтезирано и коректно са представени в самооценката на приносите на дисертационния труд.

Заключение

На базата на направения анализ, положителните оценки и отбелязаните приноси в настоящото становище на дисертацията на тема „Джудо – условие за развитие на емоционалната интелигентност на студентите“ предлагам с убеденост на уважаваните членове на научното жури да гласуват за присъждане на научната степен „доктор по педагогика“ на Елица Йорданова Стоянова.

15.10.2017 г.
гр. София

.....
проф. д. п. н. Стойко Иванов